

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie M. B.
skazanego z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 27 kwietnia 2023 r.
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 1 i 3 k.p.k.
kasacji wniesionej przez jego obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach
z dnia 9 czerwca 2022 r., sygn. akt VI Ka 17/21,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Zabrzu
z dnia 28 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 621/15

p o s t a n o w i ł

**oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną oraz obciążyć
skazanego M. B. kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zabrzu wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 621/15:

1. uznał oskarżonego M. B. za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt I części wstępnej wyroku, którego dopuścił się czyniąc sobie stałe źródło dochodu z popełnienia przestępstw, tj. występku z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. – i za to, na mocy art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., skazał oskarżonego na karę 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz, na

- mocy art. 33 § 2 i § 3 k.k., wymierzył oskarżonemu karę 60 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł;
2. uznał oskarżonego M. B. za winnego popełnienia czynów opisanych w pkt od II do XVIII i od XX do XXXV oraz od XXXVII do XLII części wstępnej wyroku, z których każde wyczerpuje znamiona przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. oraz z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., których dopuścił się czyniąc sobie stałe źródło dochodu z popełnienia przestępstw, przy czym przyjął, iż czynów tych dopuścił się w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności zanim zapadł pierwszy chociażby nieprawomocny wyrok co do któregośkolwiek z nich, tj. w warunkach ciągu przestępstw opisanych w art. 91 § 1 k.k. – i za to, na mocy art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k., skazał oskarżonego na jedną karę 4 lat pozbawienia wolności oraz, na mocy art. 33 § 2 i § 3 k.k., wymierzył oskarżonemu jedną karę 250 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł;
 3. uznał oskarżonego M. B. za winnego popełnienia czynów opisanych w pkt XIX i XXXVI części wstępnej wyroku, z których każde wyczerpuje znamiona przestępstwa z art. 286 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., których dopuścił się czyniąc sobie stałe źródło dochodu z popełnienia przestępstw, przy czym przyjął, iż czynów tych dopuścił się w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności zanim zapadł pierwszy chociażby nieprawomocny wyrok co do któregośkolwiek z nich, tj. w warunkach ciągu przestępstw opisanych w art. 91 § 1 k.k. – i za to, na mocy art. 286 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k., skazał oskarżonego na jedną karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz, na mocy art. 33 § 2 i § 3 k.k., wymierzył oskarżonemu jedną karę 30 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 złotych;
 4. na mocy art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 86 § 2 k.k. wymierzył oskarżonemu za powyższe przestępstwa karę łączną 6 lat pozbawienia wolności oraz karę łączną 300 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł;

5. na mocy art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody poprzez zapłacenie na rzecz J. C. kwoty 1 550 zł oraz na rzecz W. K. kwoty 15 946 zł;
6. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary łącznej okres tymczasowego aresztowania w sprawie;
7. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów postępowania, obciążając tymi kosztami Skarb Państwa.

Sąd Okręgowy w Gliwicach – po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego – wyrokiem z dnia 9 czerwca 2022 r., sygn. akt VI Ka 17/21:

1. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:
 1. uniewinnił oskarżonego od popełnienia czynów zarzucanych mu w punktach XIII i XV części wstępnej wyroku i w tym zakresie na mocy art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami procesu obciążył Skarb Państwa;
 2. w punkcie 2 ustalił wysokość wyrządzonej szkody odpowiednio w zakresie czynu z pkt VII części wstępnej wyroku na kwotę 43 670 zł, czynu z pkt XX części wstępnej wyroku na kwotę 40 000 zł., a czynu z pkt XXXIII części wstępnej wyroku na kwotę 37 500 zł oraz uchylił orzeczenie o karze za ciąg przestępstw i za czyny zarzucane w części wstępnej wyroku w punktach od II do XII, XIV, od XVI do XVIII, od XX do XXXV oraz od XXXVII do XLII, z których czyny z punktów IV, X, XI i XL wyczerpują znamiona występkę z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., a pozostałe z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., których oskarżony dopuścił się czyniąc sobie stałe źródło dochodu z popełnienia przestępstw, przy przyjęciu, że wszystkie te czyny zostały popełnione w warunkach ciągu przestępstw określonego w art. 91 § 1 k.k. – i za to, na mocy art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 91 § 1 k.k., skazał oskarżonego M. B. na jedną karę 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz, na mocy art. 33 § 2 i 3 k.k. wymierzył mu jedną karę 230 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 30 złotych;
 3. uchylił punkt 4 i na mocy art. 91 § 2 k.k. oraz art. 86 § 1 i 2 k.k. połączył oskarżonemu M. B. kary wymierzone w punktach 1, 3 i powyżej, orzekając karę łączną 5 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną 280

stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 30 złotych;

4. uchylił rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 5 odnoszące się do orzeczenia obowiązku naprawienia szkody na rzecz J. C.;
5. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;
6. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania odwoławczego w kwocie 675,40 złotych i wymierzył mu jedną opłatę za obie instancje w kwocie 2 280 złotych.

Kasację od ww. wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach wniosła obrońca M. B. , zaskarżając to orzeczenie w części, co do pkt 2 i 3.

Skarżąca zarzuciła rażące naruszenie:

1. *„art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na zaniechaniu przez Sąd Okręgowy w Gliwicach wszechstronnej kontroli odwoławczej zarzutów zawartych w apelacji obrońcy oskarżonego, a nadto wszechstronnego rozważenia i ustosunkowania się w uzasadnieniu orzeczenia do wszystkich zarzutów zawartych w tym środku”;*
2. *„art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k. polegające na zaakceptowaniu przez Sąd odwoławczy niewątpliwie nieprawidłowej oceny materiału dowodowego poczynionej przez Sąd pierwszej instancji, a przez to brak należytej kontroli odwoławczej w toku przeprowadzonego postępowania odwoławczego, przy jednoczesnym ogólnikowym powołaniu się na poprawność orzeczenia Sądu I instancji w granicach swobodnej oceny dowodów, a także polegające na mało wnikliwej, dowolnej analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego podczas rozpoznania zarzutów środka odwoławczego i brak rzeczowego odniesienia się do wszystkich zarzutów, argumentów i wniosków dowodowych podniesionych w apelacji, w szczególności poprzez:*
 1. *wyprowadzenie niesłusznych wniosków wynikających z zeznań świadków M. T., M. M., K. C., S. C., D. M., nie dostrzegając argumentacji przedstawionej przez obronę w środku odwoławczym;*
 2. *uznanie za w pełni wiarygodne zeznań świadka M. C. nie dostrzegając argumentacji przedstawionej przez obronę w środku odwoławczym;*

3. *akceptację stanowiska sądu I instancji polegającego na nieuwzględnianiu okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego i uwzględnianiu jedynie tych, które przemawiały na jego niekorzyść;*
4. *akceptację stanowiska sądu I instancji polegającego na niewyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy, niezbędnych do poczynienia ustaleń stanu faktycznego, w tym pominięcie szeregu dowodów wskazanych przez obrońcę w zarzutach apelacji, a to dowodu z zeznań R. B., M. R. , J. W., O. C., G. S., S. K.”;*
5. *„art. 350a k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. polegające na niezasadnym oddaleniu przez Sąd Okręgowy wniosku o bezpośrednie przesłuchanie świadków N. M. i I. P. pomimo istnienia obiektywnie uzasadnionej potrzeby w tym zakresie, w szczególności nieprzesłuchania w/w świadków w toku postępowania przed Sądem I instancji, a w efekcie rażącego naruszenia art. 394 § 2 k.p.k. poprzez jego zastosowanie i ujawnienie bez odczytywania zeznań w/w świadków - co stanowi rażące naruszenie prawa do obrony oskarżonego”;*
6. *„art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. polegające na niezasadnym oddaleniu przez Sąd Okręgowy wniosku o przesłuchanie świadka M. P. w sytuacji gdy w obliczu ujawnionych okoliczności wniosek ten był zasadny z punktu widzenia ustalenia wiarygodności zeznań świadka M. C. , co w konsekwencji mogło mieć przełożenia na kwestię odpowiedzialności karnej oskarżonego M. B.”;*
7. *„art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. polegające na niezasadnym oddaleniu przez Sąd Okręgowy wniosku o przesłuchanie świadków J. W. i A. C. pomimo istnienia obiektywnie uzasadnionej potrzeby w tym zakresie, tym bardziej, iż świadkowie Ci mogli mieć wiedzę na temat czynów zarzucanych oskarżonemu M. B., co w konsekwencji mogło mieć przełożenia na kwestię odpowiedzialności karnej oskarżonego M. B.”.*

Wskazując na powyższe zarzuty, obrońca wniosła o „*uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania temu sądowi*”.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na zaprezentowane przez obrońcę stanowisko, wniósł o oddalenie wniesionej kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Podniesione w kasacji zarzuty były oczywiście bezzasadne, co przy braku wystąpienia okoliczności podlegających uwzględnieniu przez Sąd Najwyższy z urzędu, uprawniało do oddalenia wniesionej kasacji na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Nadzwyczajny środek odwoławczy, jakim jest kasacja, zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. wniesiony może być jedynie z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Istotą kasacji nie może być zatem zarzut błędu w ustaleniach faktycznych i to zarówno wtedy, gdy jest on podniesiony wprost, jak i wówczas, gdy dla ominięcia ograniczenia ustanowionego w art. 523 § 1 k.p.k., przyjmuje postać zarzutu obrazy prawa. Podkreślić też należy, że postępowanie kasacyjne nie jest postępowaniem, które ponawiać ma kontrolę odwoławczą. Sąd Najwyższy, rozpoznając kasację, nie dokonuje kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 stycznia 2019 r., sygn. akt III KK 247/18).

Zarzuty podniesione w pkt 1 i 2 *petitum* kasacji stanowiły w istocie powielenie zarzutów przedstawionych uprzednio w zwykłym środku zaskarżenia. obrońca we wniesionej kasacji nadal podważała przeprowadzoną ocenę materiału dowodowego, usiłując *de facto* zakwestionować dokonane w sprawie ustalenia faktyczne. Stąd też, dla potrzeb postępowania kasacyjnego, zarzut błędu w ustaleniach faktycznych został podniesiony pod pozorem naruszenia normy z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego konsekwentnie przyjmuje się, że o naruszeniu przepisu art. 433 § 2 k.p.k. można mówić wtedy, gdy sąd w ogóle nie rozważy wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym albo gdy kontrola apelacyjna ma charakter iluzoryczny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2021 r., II KK 175/21, LEX nr 3252337). Podniesienie zarzutu rażącej obrazy art. 433 § 2 k.p.k. może być skuteczne tylko wtedy, gdy sąd drugiej instancji nie rozpozna ich w ogóle, bądź też nie odniesie się do poszczególnych zarzutów w uzasadnieniu orzeczenia stosownie do wymagań art. 457 § 3 k.p.k. Dla prawidłowego i skutecznego

podniesienia zarzutu kasacyjnego nie wystarczy stwierdzenie, że sąd odwoławczy określonego zarzutu nie rozpoznał (czym naruszył art. 433 § 2 k.p.k.), tudzież nie rozważył go należycie (dopuszczając się obrazy art. 457 § 3 k.p.k.), ale konieczne jest wykazanie, że przy dokonywaniu kontroli odwoławczej uchybienie zaistniało w rzeczywistości, a nadto opisanie na czym ono polegało i dlaczego stanowi tak rażące naruszenie przepisów, że można je przyrównywać w swych skutkach do uchybienia rangi bezwzględnej podstawy odwoławczej.

Obrońca ponowiła subiektywną ocenę materiału dowodowego w zakresie wiarygodności relacji świadka M. C., a więc dowodu obciążającego M. B., który to dowód stanowił główną podstawę dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych. Tymczasem sąd drugiej instancji, jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, poddał kontroli dokonaną przez sąd pierwszej instancji ocenę depozycji M. C., które w określonym zakresie – jak podkreślił ten sąd – znalazły potwierdzenie w zeznaniach innych świadków, obszernej dokumentacji, wynikach eksperymentów procesowych oraz zapisie monitoringu. Nadto, organ *ad quem* sam przeprowadził uzupełniające postępowanie dowodowe, w którym m.in. przesłuchał M. C. oraz inne osoby wskazane w rubryce nr 2 formularza uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Autorka kasacji podnosząc, że sąd odwoławczy w zakresie oceny dowodów nie dostrzegł argumentacji przedstawionej w apelacji – nie wskazała tak w zarzucie, jak też w jego uzasadnieniu, jakie konkretnie twierdzenia zostały w tym względzie pominięte. Należy bowiem zauważyć, że sąd drugiej instancji odniósł się do współpracy M. C. z organami ścigania, a także w swoich rozważaniach uwzględnił zarysowaną okoliczność konfliktu między tym świadkiem a oskarżonym. Uczynił też przedmiotem analizy treść zeznań świadka D. M. oraz S. G. (słuchanego w drodze pomocy sądowej), uznając te zeznania za niewiarygodne i podając powody tej oceny. Podkreślić przy tym wypada, że w kwestii naruszenia art. 7 k.p.k. istotne jest wykazanie konkretnych uchybień w przedstawionym przez sąd wywodzie argumentacyjnym, natomiast sama prezentacja przez skarżącego własnej oceny dowodów czy interpretacji ustalonych okoliczności, nie jest aktywnością, która może doprowadzić do stwierdzenia rażącego naruszenia prawa. Wreszcie sąd odwoławczy wypowiedział się również co do kwestii przesłuchania funkcjonariuszy Policji O. C., G. S. i S. K., a także świadków M. R., R. B. oraz J. W., zaś skarżąca

przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku argumenty znamienne pominęła. Obrońca wskazała też na rażącą obrazę art. 410 k.p.k., niemniej nie próbowała nawet wykazać, aby sąd *meriti* dokonując ustaleń faktycznych nie ujawnił określonego dowodu, a w konsekwencji pominął go, jak też oparł się na dowodach formalnie nieujawnionych i niezaliczonych w poczet materiału dowodowego – a co przez sąd odwoławczy, orzekający w granicach zaskarżenia, zostałoby wadliwie ocenione. Z kolei dla skutecznego podniesienia zarzutu obrazu art. 4 k.p.k. nie wystarczy ogólne stwierdzenie o braku obiektywizmu sądu, opierające się wyłącznie na subiektywnym odczuciu strony postępowania karnego, w szczególności wynikającym z odmiennej od dokonanej przez sąd oceny materiału dowodowego.

Skarżąca w pkt 3, 4 i 5 *petitum* kasacji zakwestionowała też zasadność oddalenia przez sąd drugiej instancji zgłoszonych wniosków dowodowych. Niemniej sąd odwoławczy ocenił te wnioski przez pryzmat przesłanek z art. 170 § 1 k.p.k. lub art. 350a k.p.k. Analiza protokołów rozprawy apelacyjnej wskazuje, że sąd *ad quem* odniósł się do tych wniosków dowodowych, rozpoznał je i podał, jakie argumenty legły u podstaw decyzji o oddaleniu rzeczonych wniosków. Skarżąca w uzasadnieniu kasacji nie zgodziła się z tym stanowiskiem, przedstawiając osobisty pogląd na ten stan rzeczy, niemniej nie wykazała w istocie, że argumentacja podana przez sąd odwoławczy przy oddaleniu przedmiotowych wniosków, została wadliwie powiązana z przesłankami określonymi w art. 170 § 1 k.p.k. Wyłącznie odmienne zapatrywania skarżącej na temat oddalenia wniosku dowodowego, mające jedynie walor polemiczny, nie wykazują rażącego naruszenia prawa, gdyż wywody kasacji w tym zakresie pozbawione są argumentów wskazujących na to, że do naruszenia tej rangi doszło.

Podsumowując, treść kasacji wywiedzionej w niniejszej sprawie przez obrońcę pozwoliła uznać ją za oczywiście bezzasadną – i w konsekwencji oddalić na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. W tym stanie rzeczy rozpoznanie wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia w trybie art. 532 § 1 k.p.k. byłoby zabiegiem bezprzedmiotowym.

O kosztach sądowych za postępowanie kasacyjne orzeczono zgodnie z art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.

Z tych względów, Sąd Najwyższy orzekł jak postanowieniu.